

Preek over 2 Korinthe 5:16-21: Avondmaal

Broeders en zusters, gemeente van onze Here Jezus,

De apostel Paulus heeft het niet makkelijk met die gemeente van Korinthe. Op een of andere manier waren de Korinthiers niet overtuigd van het apostelschap van Paulus. In de 1^e Korinthe brief heeft Paulus de gemeente er al op moeten wijzen dat de fanclubs die er in de kerk bestonden niet geestelijk zijn, maar vleeselijk (1 Kor.3). Als de ene Korinthiër zegt: "Ik ben Paulus", en de ander: "Ik ben van Apollos" en weer een ander "ik ben van Kefas (dat is Petrus)" dan leven ze nog als onveranderde mensen. Als baby's in het geloof. Dan beoordeel je elkaar naar het vlees. Blijkbaar liepen de Korinthiërs achter hun voorgangers aan en beoordeelden hen naar menselijke maatstaven. Zo beoordelen mensen elkaar vaak met argwaan, achterdocht of kwaadwilligheid. Dan laten we de mensen niet op ons afkomen zoals ze zijn, maar dan hebben we hen al bij voorbaat in een hokje geduwd. En alles wat we zeggen of doen, interpreteren we dan vanuit die vooropgezette mening. Dat is een zondige manier van mensen kennen en beoordelen.

Daar komt nog eens bij dat de Korinthiërs hoog opgaven van de retoriek. Men hield van lange indrukwekkende redevoeringen. En Paulus weigerde daar aan mee te doen. Hij kwam niet in Korinthe met schittering van woorden of wijsheid het getuigenis van God brengen. Hij kwam in zwakheid, met vrees en beven, niet met meeslepende woorden van wijsheid maar met betoon van geest en kracht. Het doel was dat het geloof van de Korinthiërs niet zou rusten op wijsheid van mensen, maar op kracht van God, schrijft Paulus in 1 Kor.2:1-5.

Datzelfde thema lijkt ook hier in vs. 16 weer naar voren te komen: *Zo kennen wij dan van nu aan niemand naar het vlees.* Anders gezegd: wij beoordelen elkaar niet langer zoals men in de wereld elkaar beoordeelt. Wij benaderen elkaar op een andere manier. Wij zien elkaar met andere ogen en beoordelen elkaar vanuit het heilsfeit van Christus' dood en opstanding. Paulus wil zelf niet naar menselijke maatstaven beoordeeld worden, maar hij wijst erop dat we zelfs de Here Jezus niet op die manier mogen beoordelen. Paulus denkt terug aan de tijd dat hij nog geen christen was. Misschien heeft Paulus zelfs Jezus wel eens gezien in Jeruzalem, dat weten we niet, maar zeker is dat Paulus een totaal verkeerd beeld had van Christus. De partij van de Farizeeën waar Paulus toe behoorde, liet de dingen die Jezus deed

of zei nooit onbevooroordeeld tot zich doordringen. Er was altijd een houding van argwaan. En dat leidde tot het afwijzen van Hem. Zo werd Paulus een vervolger van de christelijke kerk. En nu bekent hij dat hij de Here Jezus niet heeft gekend zoals Hij is. Hij heeft toen niet ingezien hoeveel Jezus hield van zondaren en dat die liefde het doel van Zijn komst naar deze wereld was. Paulus doorzag niet de zuiverheid van Jezus' motieven en de volmaaktheid van Zijn liefde. Hij beoordeelde Jezus naar het vlees.

Maar, zegt Paulus aan het eind van vs. 16, dat is nu anders. *Thans niet meer*. Nu heeft hij Christus leren kennen. Hij heeft de betekenis van de dood en opstanding van Jezus leren zien. Vanaf nu beoordeelt hij Christus niet meer naar het vlees, maar naar de Geest.

Maar als wij Christus niet meer volgens wereldse maatstaven beoordelen, dan mogen we dat ook niet meer bij elkaar doen. Christus' dood en opstanding heeft verzoening gebracht tussen God en mens. Dat betekent dan ook dat christenen verzoende mensen zijn. En vanaf nu willen we elkaar ook op die manier beoordelen. Niet naar het vlees maar naar de Geest. *Wie in Christus is, is een nieuwe schepping: het oude is voorbijgegaan, zie, het nieuwe is gekomen*. Het gaat er dus niet in de eerste plaats om of we iemand sympathiek vinden of minder sympathiek, maar of we elkaar zien als mensen voor wie Christus in de wereld is gekomen en in Gods ogen waardevol zijn. Zo waardevol dat Hij Zijn eigen Zoon overgaf in de dood.

Paulus heeft dit zelf moeten leren. Eerst zag hij christenen als mensen die hij te vuur en te zwaard moest vervolgen en die hij moest bestrijden. Nu had hij leren zien dat zij broeders en zusters waren die hun leven dankten aan Gods liefde. En heidenen zag hij vroeger als mensen waar je met een boog om heen liep, maar nu zag hij hen als mensen die hij vertellen mocht dat God van hen hield en hen zo waardevol vond, dat Hij zijn eigen Zoon voor hen had overgegeven in de dood.

Ik zei net al dat we elkaar niet langer naar het vlees mogen beoordelen, maar met nieuwe ogen van het geloof, die niet zien wat zichtbaar is, maar wat onzichtbaar is. Maar wat belangrijk is, is dat we ook zo naar onszelf kijken. Dat we onszelf zien als een nieuwe schepping. Het is waar, ons oude-ik kan zich wel degelijk laten gelden, en daardoor kan er sprake zijn van zonde en twijfels. Iedere christen kan daar over meepraten. Het gevaar is nu dat we deze zonde en twijfels als de meest authentieke

uitingen van onszelf gaan zien. Velen denken dat en misschien denk je dat zelf ook wel: telkens komen er weer vragen en twijfels bij me op en gedachten dat geloven onzin is. Dat is dus blijkbaar mijn diepste overtuiging. Maar van die gedachtengang wil Paulus ons nu juist afhelpen. Het is niet waar dat we in het twijfelen op de werkelijke kern van onszelf stuiten. Dergelijke gedachten zijn juist oprispingen van je oude-ik. Maar dat oude-ik heeft zijn tijd gehad. Die heeft geen toekomst meer. Die vormt niet ons eigenlijke ik, we zijn een nieuwe schepping! Die nieuwe schepping is onze nieuwe werkelijkheid. En dus moet je je er niet toe laten verleiden te zeggen: ik heb mijn twijfels en daarom kan mijn geloof niet echt zijn; laat ik maar ophouden met te doen alsof ik geloof. Je moet het precies van de andere kant benaderen en zeggen: ik geloof en dus hebben mijn twijfels en zonden geen been meer om op te staan, zij horen bij mijn oude-ik, want dat geloof bewijst dat ik een nieuwe schepping ben.

En die zekerheid mogen we nu ook voor ogen houden als we Avondmaal vieren. Persoonlijk heb ik er altijd wat moeite mee als gelovigen gestimuleerd worden, om als voorbereiding op het Avondmaal, stil te staan bij hun zonden. In de praktijk betekent dat waarschijnlijk dat je gaat proberen in de week van voorbereiding om niet al te veel te zondigen. Wat je dan doet is dat je bezig blijft met je oude-ik. Je bindt vanuit je oude-ik de strijd aan met je zonden en je probeert dan een bepaald niveau van geestelijk leven te bereiken waardoor je voor jezelf goed genoeg bent om aan het Avondmaal deel te nemen. Daarom blijven ook veel broeders en zusters steken bij die vraag of ze wel goed genoeg zijn om deel te nemen aan het Avondmaal. Als we gaan doe-het-zelven raken we steeds weer teleurgesteld in onszelf. In feite beoordeel je dan onbewust jezelf naar het vlees. En dat moeten we volgens het schriftgedeelte van vandaag nu juist niet meer doen. Misschien is dat ook wel één van de redenen dat Avondmaalsvieringen vaak zo weinig weg hebben van een echte viering. Men is zich onvoldoende bewust dat er echt wat te vieren is. We hoeven niet stil te staan bij ons oude-ik, die alleen maar schuldig stond tegenover God, maar we mogen stilstaan bij ons nieuwe-ik. We kennen onszelf niet meer naar het vlees, daar wil Paulus ons juist vanaf helpen, maar mogen onszelf bezien vanuit Gods perspectief. God ziet ons als een nieuwe schepping. En dat is niet omdat het onszelf gelukt is onze zonden een beetje onder controle te krijgen. Nee, zegt vs. 18, dit alles is *uit God* die ons door Christus met zich verzoend heeft. We zijn een nieuwe

schepping en we zijn verzoend. Tegenwoordige tijd. En dat mogen we vieren aan de tafel van de Heer.

Dat woordje verzoening wil ik graag nog even verder bekijken. De verhouding tussen God en mens was volledig verstoord. De mens was, toen hij zijn eigen weg ging, een vijand van God geworden. Door de dood van Christus heeft God een eind gemaakt aan die vijandschap. Op die manier heeft God de wereld – dat is nog meer dan de mensheid, dat omvat de hele schepping – met zich verzoend. Wat we dan goed moeten realiseren is dat het niet zo is dat God wordt verzoend met de mens, maar dat de mens wordt verzoend met God. Gods liefdevolle houding ten opzichte van de mens is niet veranderd door de zondeval. Gods liefde bleef naar de mens uitgaan. Gods houding ten opzichte van de mens is niet veranderd, maar Gods houding ten opzichte van de zonde. Dankzij Christus' offer ziet God de zonden niet meer. Er is verzoening tot stand gekomen.

Maar daar is het niet bij gebleven. Een voorbeeldje. Het is voorgekomen dat diep in de oerwouden op eilanden in de Stille Oceaan ruim twintig jaar na de Tweede wereldoorlog nog japanse soldaten ontdekt werden, die dachten dat het nog steeds oorlog was en die zich daarom al die tijd schuil hebben gehouden. Het bericht dat de oorlog voorbij was, was nooit tot hen doorgedrongen. Zij leefden dus al die jaren alsof er geen bevrijding had plaatsgevonden. Hetzelfde geldt voor de verzoening die God tot stand heeft gebracht. Het bericht van de bevrijding van onze zonden moet wel aan ons doorgegeven worden. Anders blijven we leven alsof de dood en opstanding van Christus niet hebben plaatsgevonden. Die Boodschap is nu Evangelie. Goed Nieuws! De staat van 'oorlog' tussen de mens en God is opgeheven. Dat was een volstrekt eenzijdige stap van Gods kant. De wereld heeft geen enkel initiatief ontplooid in die richting. De vrede met God is niet het resultaat van moeizame onderhandelingen tussen God en mens. Ze is louter en alleen door God tot stand gebracht.

En die boodschap van verzoening - de tekst heeft het over het *woord van verzoening* - de boodschap dat God een eind heeft gemaakt aan de vijandschap, heeft God aan Paulus en de andere apostelen toevertrouwd. Via de verkondiging van het Evangelie komt de verzoening naar mensen toe. Dat is de enige manier waarop dat kan, ook

vandaag nog. Daarom is de verkondiging van het Evangelie door middel van zending en evangelisatie een blijvende opdracht.

En daarom noemt Paulus zichzelf in vs. 20 een gezant van Christus. Letterlijk staat er zoiets als 'een vertegenwoordiger van zijn heer in het buitenland'. Een engelse vertaling gebruikt hier het woord ambassadeur. Nederland heeft in allerlei landen een ambassade. De ambassadeur mag in het buitenland als vertegenwoordiger van ons land optreden. Op dezelfde manier noemt Paulus zich een ambassadeur van Christus. Hij vertegenwoordigt de Here Jezus en mag namens Hem spreken. En wat is dan zijn Boodschap? Laat u met God verzoenen! Het staat er, taalkundig gezien, als een gebiedende wijs. Een opdracht. Maar het wordt hier toch nadrukkelijk gepresenteerd als een smeekbede van God aan de wereld. Dat is opvallend, als er iemand is dat kan gebieden en eisen, dan is dat God wel. Maar God eist niet, Hij smeekt. Hij dwingt mensen niet, Hij duwt het Evangelie niet om zo te zeggen door de strot, maar Hij smeekt. Welke koning doet dat nu? Welke koning gaat nu smekend door zijn land om te vragen of het alsjeblieft weer goed mag komen tussen zijn onderdanen en Hem? Dat doet nu de Here God! Zo gaat zijn hart uit naar de mensen. Zo verlangt Hij ernaar dat de mens de verzoening, die beschikbaar is gekomen dankzij de Here Jezus, aanneemt en zich eigen maakt. Niet uit dwang of als gebod. Maar als een keuze uit liefde. En daarom mag Paulus het namens God zeggen: in naam van Christus vragen wij u: laat u met God verzoenen.

In vs. 21 vat Paulus die Boodschap van verzoening nog een keer bondig samen. *Hem die geen zonde gekend heeft, heeft Hij voor ons tot zonde gemaakt, opdat wij zouden worden gerechtigheid Gods in Hem.*

Eigenlijk heeft Paulus hier in één zin het hele Evangelie samengevat. Maarten Luther noemt het Evangelie 'de vrolijke ruil'. En dat is ook precies wat hier gebeurt.

Hem die geen zonde gekend heeft, dat is de Here Jezus. Hij heeft nooit gezondigd, maar God heeft Hem tot zonde gemaakt. Als je dat op je laat inwerken dan duizelt het je. Toen God Christus zag hangen aan het kruis, zag Hij daar om zo te zeggen niet zijn Zoon hangen, maar toen zag Hij daar zonde hangen, één brok zonde, van top tot teen. Als je een sterke magneet in een bak met kleine spijkertjes houdt, wordt hij helemaal met spijkertjes bedekt. Die klonten er in een dikke laag omheen. Dan zie je de magneet niet meer. Je ziet alleen nog maar spijkertjes. De magneet wordt

er helemaal door aan het oog onttrokken. Zo heeft Christus onze zonden aangetrokken als een magneet. Ze klonterden om Hem heen. Ze bedekten Hem helemaal. Hij werd er door overwoekerd. Hij verdween er volledig onder. Op die manier werd Hij door God tot zonde gemaakt.

En zoals die magneet de spijkertjes in die bak allemaal naar zich toetrekt en de bak zo helemaal leeg en schoon maakt, zo heeft de Here Jezus al onze zonden tot zich getrokken en ons leeg en schoon gemaakt. Als God naar Christus keek, zag Hij alleen maar zonden, onze zonden! En als Hij naar ons kijkt, ziet Hij alleen maar gerechtigheid, Zijn eigen gerechtigheid. Op die manier zijn we met God verzoend, is de relatie met God hersteld. Zo is het gegaan. En we hoeven echt alleen maar dat woord van verzoening in geloof aan te nemen om in Christus één en al gerechtigheid te zijn. Christus deed geen zonde, Hij werd tot zonde gemaakt. Wij doen uit onszelf geen gerechtigheid, God heeft ons tot gerechtigheid gemaakt.

Daar mag u straks aan denken als het brood en de beker rond gaan. Zijn lichaam voor ons verbroken en Zijn bloed voor ons vergoten....tot een volkomen verzoening van al onze zonden! Let u alstublieft op het woordje 'volkomen' en het woordje 'al'. De verzoening is volkomen. Er hoeft niets meer te gebeuren. Wij hoeven niets meer bij te dragen aan onze redding. Christus offer is echt voldoende. En dat woordje 'al' wijst op *al* onze zonden. Er blijft niets meer over wat God ons nog kan toerekenen. Hij heeft het zijn Zoon al toegerekend. Het is volbracht. De schuld is weggedaan. Al onze schuld is weggedragen op het kruis van Golgotha. God ziet onze zonden niet meer. Laten we ons daar in verheugen. Wat een bevrijding heeft de Here Jezus voor ons bewerkt. Laten we het vieren met ons hele hart: in Christus ben ik een nieuwe schepping! Broeders en zusters, ik wens u een gezegende Avondmaalsviering toe.

Amen.

Augustus 2011
G.P. Hartkamp
Wapenveld